

Diariennr: KS-2026/00610

Svar på remiss: En skyldighet för kommuner och regioner att anmäla anställda som är misstänkta för brott

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att yttra sig över remissen i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Ärendebeskrivning

I dag är statliga myndigheter skyldiga att göra en åtalsanmälan när en anställd skäligen misstänks för vissa brott som begåtts i tjänsten. Någon motsvarande skyldighet finns inte för kommuner och regioner. Regeringen bedömer att detta skapar en ojämlik ordning och kan medföra att misstänkt brottslighet inte utreds rättsligt.

Med syfte att motverka korruption, förebygga välfärdsbrottslighet, stärka tilliten till offentlig verksamhet samt minska risken för otillbörlig påverkan och infiltration i kommuner och regioner föreslår promemorian att kommuner, regioner och kommunalförbund ska omfattas av samma anmälningsskyldighet som statliga myndigheter. Det innebär att de ska vara skyldiga att anmäla anställda som är skäligen misstänkta för att i sin tjänst ha begått vissa brott.

Skyldigheten att göra en åtalsanmälan gäller för brotten:

- Tagande av muta och grovt tagande av muta
- Tjänstefel och grovt tjänstefel
- Brott mot tystnadsplikt och grovt brott mot tystnadsplikt
- Missbruk av offentlig ställning och grovt missbruk av offentlig ställning.

För andra brott än de som räknas upp ska åtalsanmälan göras om det kan förväntas leda till en strängare påföljd än böter.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00610

Umeå kommuns svar

Umeå kommun instämmer i promemorians bedömning att kommuner och regioner har en viktig roll i arbetet med att förebygga och bekämpa brott. För att värna förtroendet hos allmänheten så är det också för kommuner och regioner väsentligt, att brott och missförhållanden inte sopas under mattan, och att en åtalsanmälan inte är en förhandlingsbar åtgärd för en offentlig aktör. Umeå kommun ser även att en anmälningsskyldighet kan stärka effekten av andra kontrollåtgärder, såsom registerkontroller vid anställning, genom att säkerställa att anmälningar om brott hanteras på ett enhetligt sätt mellan myndigheter, kommuner och regioner.

För Umeå kommun innebär förslaget ett tydligare ansvar att agera vid misstankar om korruption, tjänstefel och andra allvarliga oegentligheter. Detta ligger väl i linje med kommunens pågående arbete med att stärka verksamhetsskyddet och skapar en förutsägbarhet både för medarbetare och arbetsgivare. Kommunen bedömer även att det myndighetsgemensamma arbetet mot välfärdsbrottslighet och korruption gynnas av att statliga myndigheter, kommuner och regioner har ett gemensamt förhållningssätt till anmälan av misstänkta brott som begås i tjänsten. Det ger även en tydlighet mot det allmänna, att misstanke om brott i offentlig verksamhet är allvarligt, och hanteras på ett likriktat sätt oavsett inom vilken del av det offentliga som misstanken om brott uppstår.

Samtidigt innebär förslaget att kommuner och regioner behöver utveckla och implementera rutiner, arbetssätt och bedömningsgrunder för hantering av misstankar om brott i tjänsten, samt för att avgöra när och hur en åtalsanmälan ska upprättas. För att uppnå en enhetlig och rättssäker tillämpning bedömer Umeå kommun att det kommer att krävas stöd, vägledning och viss samordning, särskilt från åklagarväsendet och Polismyndigheten.

Umeå kommun vill särskilt uppmärksamma att promemorian anger att anmälan ska göras när en anställd är "*skäligen misstänkt*" för brott. Begreppet skäligen misstänkt är ett straffprocessuellt begrepp som i dag inte är etablerat i kommunala verksamheters ordinarie arbete. För att kommuner och regioner ska kunna göra korrekta och likvärdiga bedömningar kommer därför tydlig vägledning och stöd att vara nödvändigt.

Promemorian anger inte heller några närmare formkrav för hur en anmälan ska utformas eller genomföras. Även inom detta område bedömer kommunen att stöd och vägledning kommer att behövas. Utformningen av en anmälan är av vikt, då det kan vara avgörande för åklagarväsendets och polismyndighetens möjligheter att effektivt hantera och utreda ärendet.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00610

Samtidigt som processen behöver utformas på ett sätt, som säkerställer att kommuner och regioner kan vara trygga i att den enskildes integritet hanteras på ett sätt som är korrekt och rättssäkert.

Umeå kommun kan i dagsläget inte bedöma om den kostnadsuppskattning som redovisas i promemorian är tillräcklig. Kommunen bedömer dock att införandet initialt kommer att medföra ett omfattande arbete med att ta fram, införa och förankra nya rutiner och arbetssätt. Därtill vill Umeå kommun också belysa att kompetens och förutsättningar för genomförandet sannolikt kan variera mellan landets kommuner och regioner, vilket ytterligare understryker behovet av nationellt stöd och samordning.

Beredningsansvariga

Camilla Adolfsson

Charlotta Niemi

Beslutet ska skickas till

Finansdepartementet senast den 10 oktober 2026:

fi.remissvar@regeringskansliet.se och kopia till

fi.ofa.k.remisser@regeringskansliet.se.

Ange diarienummer Fi2026/01426 och remissinstansens namn i ämnesraden.

Camilla Adolfsson
Säkerhetssamordnare

Charlotta Niemi
Förhandlare